

SZILÁGY-SOMLYÓ.

T Á R S A D A L M I H E T I L A P

és

A SZILÁGY-SOMLYÓ-VIDÉKI GAZDASÁGI-EGYLET KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden csütörtökön.

ELOFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Hirdetéseket felvesz helyben a kiadóhivatal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Sz-Somlyón, az ev. ref. papi háznál, hova a lap anyagi és szellemi részét illető küldemények is czimzendők.

Hirdetések jutányos árban. Bélyegdíj 30 kr.

A városok.

Azon általános politikai szempontok közt, a miket az országnak követni szükséges, hogy a magyar állameszme megszilárduljon, az első egyike: a városokat a kultura gócpontjává, a közszellem irányadóivá emeli. Minden gondolkozó politikusnak ideálja ez; az volna még az esetben is, ha a megyék végkép le nem járták volna magukat, ezek megmutatták, hogy semmi asszimiláló képességgel nem bírtak, a városok feladata: szabad fejlődésük által a vidék idegen ajku elemeit magukhoz vonni, azok érdekeinek fölkarolása által is.

Most, hogy a megyei közélet hervadtan hullatja utolsó leveleit, annak a szellemnek is, mely a megyéket régebben hevítette, a metempsichosis tana szerint, a mit a hindu hisz, hüvelyt kellett volna keresni, azt a fejlett városi élet fogja szolgáltatni, a melyben a képződő független elemek ha nem is szíttya, de kulturharcot fognak folytatni minden reakcionárius irányzat ellen, és e mellett valódi nemzeti szellemben. Ily nagy missziók mellett, a miket a változott körviszonyok a városi polgárság számára jelöltek ki, nem lehet közönyös az ország az iránt, hogy egyik-másik város miként fejlődik és emelkedik, vagy miként esik vissza, csupa indolenciából a régi primitív állapotba.

Hatalmas és bőven indokolt fölajdulást hoz egyik fővárosi lap ama tény fölött, hogy Makó város degradálta magát nagyközséggé. Már több alföldi város megeselekedte ezt költségkimelés tekintetéből, úgy, hogy áramlattá nőtte ki magát ez a politikai rövidlátás. És éppen az alföldi gazdag magyar városok teszik ezt! Kedvünk volna ezt, annak a tapasztalt, de magyarázhatatlan emberi gyarlóságnak fölronni, a mely az egyéneknek csaknem kivétel nélkül észlel-

hető, hogy a fukarság a dúsgazdagoknál keresi büntetváját. Ez a megokolás azonban nem mutatkozik kielégítőnek s azzal egészítendő ki, hogy ama városok közönségében az áldozatra kész polgárerény még nincs teljesen kifejlődve. Önzésük, a mely látókörüket szűkíti, nem engedi őket arra gondolniok, s ama magasabb színvonalra emelkedniök, mely azt az ámbiciót sugallaná, hogy a haza jövőjében tényezőként szerepeljenek. Pedig ez iránt tisztában lehetnének, a főntebb mondottakon kívül az által is, hogy Magyarország, ha az agrikultur jellegét soha nem veszti is el, de a mezei gazdálkodás egymaga képtelen ezutánra egy kulturállam terheit viselni kifejlett ipar nélkül, a mely egyedül a városokban találja föl melegágyát. A makói, vagy szentesi mezei gazdától, a kinek gazdag pátrimoniuma van s a kinek egyedüli eleme, már a megszokottságnál fogva is, a szántás-vetés mestersége, nem követeli senki, hogy az ekét vésővel és kalapáccsal cserélje föl, de azt igen, hogy városának a kultura színvonalára emelése által az iparnak és kereskedelemnek, a mely örömet bevonul oda, a hol munkáját hasznosíthatja, tért nyisson. Már pedig ez a hasznosítás nem áll egyébből, mint a kultura által követelt befektetések létrehozásából.

Sokkal szegényebb városok ezen a téren hatalmas előmenetelt mutatnak föl, minek igazolásul elég példát lehetne fölhozni. Ez onnan van, mert az intelligencia az ilyen városokban nagy s van kvalifikációja annak megértéséhez, hogy egy fényűzésnek látszó dolog, például egy piac kikövezése, idő múltán használható vállalatná nővi ki magát. Az okszerű beruházások folyamánya az mindenütt, ha az ipar és kereskedelem lendületet nyer.

Lépésről-lépésre mehetnének annak kimu-

tatásában, hogy az így fejlődésnek indult ipar egy olyan derék, életrevaló közeposztályt állít elő, mely a demokráciát megvalósítandja. E nélkül, pedig a nyugat-európai liberalizmus csak ábránd, chimera. Azért a kormányférfiak utóbbi kijelentéseiben megtaláljuk azt a célzatos, hogy a városokat a kultura és közgazdaság gócpontjaivá emelni a magyar állam erősödésének érdekében kívánják. Az értelmiséget befolyáshoz juttatni első teendő, ha haladni akarunk.

Egyházi élet.

Az erdélyi ev. ref. egyházkerület folyó hó 5—9. napjain tartotta meg évi rendes közgyűlését, melyet nagyfontosságúvá tett azon körülmény, hogy e gyűlésen lett tárgyalva az erdélyi ev. ref. egyházkerület pap- és tanárképzésének jövőndő mikéntje. Nem vagyunk ugyan egyházi lap, de abban a meggyőződésben élünk, hogy abban a körben, a hol lapunk szívesen látott vendég, mindenütt melegen érdeklődnek az erdélyi ev. ref. egyházkerület élete és fejlődése iránt, mert ez egyházkerület élete s jövőndője a legszorosabb összefüggésben van az erdélyi magyarság életével. Álljon tehát itt mindenekelőtt br. Bánffy Dezső egyházkerületi főgondnok következő gyűlést megnyitó beszéde:

Uraim! Tisztelt tagjai az erdélyi ev. ref. egyházkerület közgyűlésének!

Egy év lejárta után, ismét szerencsém van önöket üdvözölni ez elnöki székből, mert ismét reám hárult a kötelesség az ezen évi közgyűlést vezetni. Megtisztelő kötelesség ez ugyan reám, de azért felettébb lehangoló, mert szomorú következménye azon szomorú csapásnak, mely egyházkerületünket rangban legidősb főgondnokának, br. Kemény Gá-

azonnal belésszeretett. És eped utána. Ha hiába — meghasad a szíve. Ha elérti s letépi kiméletlenül, — szegyenében öli meg magát.

S mit mondjunk azokról a gyöngye lelkű lányokról, a kik egy szülői intés, talán kissé szigorú dorgálás miatt keserednek halálra? A gondos, előrelátó anya azt mondta: „Vigyázz, leányom. Ne higgy mindenkinek. A te „ismerősöd“ is olyan, mint a többi.“ A szó gyökeret ver a leány lelkében. Olyan, mint a többi. Milyen hát? Bizonyosan rossz, ámitó, csaló. És gyöngye szíve keserűséggel telik meg, lelke megtörik. Sújtja az anya óvó szózata, kinozza a kételkedés mardosó ölyűje: nincs más menekvés, meg kell ölnie magát.

Ne higgyék, hogy talán tulsötét a kép, melyet festeni akartunk. Sajnos, a való még komorabb, ridegebb. Ezért hallunk gyakorta hirt öngyilkos lányokról, a kik itt hagyják a buba s kínos bizonytalanságba merült szülőket s a mások ügyeit oly készséggel tárgyaló „világ“-ot, a mely elefánttá növeszti az ökörszemet, vészes hullámtengerré a parányi csöppet.

Korunk árnyképei között az öngyilkosság nem utolsó. S kétszeresen sötét a kép, melyet az öngyilkos leányok nyujtanak. Mert fáj a szívünk, ha letörni látunk nyiladozó bimbót s kétszeres a fájdalom, ha a törés erőszakkal esett.

Magyar anyák, önké a feladat e sötét árny elűzésére. Senki sem ismeri jobban gyermekét, mint az anya s más nem képes úgy nevelni azt, mint édes szülője, a ki ismeri a gyermek természetét, vérmérsékletét, szokásait. Gyöngéd, finom és művelt nevelés oly irányban térítheti a lány gondolkodásmódját, felfogását, oly bizalmat ébreszthet benne önmaga iránt, hogy az soha sem eshetik annyira két-

TÁRCZA.

Öngyilkos leányok.

Megdöbbenő jelenség napjainkban, hogy alig mulik el hét, melyen egy-egy fiatal leány saját kezébe nem vetne véget életének. Mintha egy-egy viruló rózsáját tépnék le annak a gyönyörű virágos kertnek, a mely annyi nőt ölel fel magában, a mennyivel nem dicsekedhetik egy országa sem e földnek. Önként hullanak le az élet fájáról, be sem várva az enyészethozó időt, a mely úgy is elfonynyasztja a pirosló rózsákat, letörli az üde arc hamvát, bájos pirját.

Meg kell, hogy álljunk e jelenség konstatálásánál. Nem mindennapi az, a mi történik. Szemben a roskatag aggastyánnal, a ki élni akar s görcsösen ragaszkodik muló élete foszladozó fonalához, látjuk az ifju leányt, a ki csak most nőtt ki a gyermek-sarukból, a mint tükörbe nézve irányítja ifjuszívére gyakorlatlan kezével a fegyvert.

Végigtekint az életen, melyet eddig csak a küszöbről ismert; azt hiszi, hogy teljesen ismeri annak örömeit, melyek kerülik őt és bajait, melyek — úgy véli — özőnnel sulyosodnak gyöngye vállaira; számol mindennel: neki nincs miért tovább élnie . . .

A szem és elme egy pillanatra elhomályosul s ez öntudatlan pillanatban eldörren a fegyver, mely piros meleg vérrel festi be a szoba talaját.

És a kik az iszonyu lövésre besietnek, az élet-erős, rózsásarcu. csillagszemű leány helyett ott talál-
lálnak egy vérében fekvő, élettelen, hideg tetemet; egy csukott szemű, szederjűs ajku, halvánv arcu le-

ányt, a kiből kiszállott a lélek, a kinek a szíve megszünt döbogni . . .

Mi fészkelődött e lányok agyába, mi bántja ifju szívüket, hogy itt hagyják ez életet, mely oly szép oly élvezetes? A legtöbb leány, a ki mostanában szakít az élettel, a fiatalság első éveiben van. Alig ismeri az életet, melyet már is megunt. Édes ábrándjai, mik önként fakadtak szívében és együtt erősödnek a nyiló rózsával, még nem is valósultak, még nem is hiusulhattak meg; előtte nyilva állott a világ, ezernyi örömevel, millió élvezetével, mik közé oly szívesen vetné magát számos leány önfeladt pillanatában . . . És mégis! Ők megölik magukat. Ők, a kik hivatta volnának egy új nemzedék fejlesztő anyatörzsét képezni, feledik a kötelességet, itt hagyják az örömmek hazáit s egy ostoba golyóval, vagy épen durva kötéllel lemondanak mindarról, a mihez joguk, kiváltságuk volt.

A világ azt szokta mondani az ilyen eseteknél: „bizonyosan szerelmes volt. Szegény!“ Aztán elmennek a temetésére; koszorút tesznek a „letört virág“ koporsójára s avval földbe temetik a letépett rózsát, a melynek nyílását többé hiába várjuk, a melynek üde, édes illatát többé nem szívjuk, a mely kihullott a sorból, mint a hogy lehull a csillag az ég boltozatáról.

Igaz, a legtöbb esetben „szerelem“ az oka a leányok öngyilkosságának. Hátrahagyott leveleik, utolsó napjaikban ejtett szavaik a mellett bizonyítanak, hogy szívük csalódott. Szegény fiatal szív! Oly gyöngye, már is megtört. Oly rövid ideje nyílt meg a szívük s már is csordultig telt, előbb szerelemmel, azután bánattal, mardosó kinnal, ölé méreggel. Megláttak egy ifjut. Megtetszett nekik. Az ifju viszonzta a forró tekintetet. Kész „az eset“ Az ártatlan tapasztalatlan leány azt hiszi, hogy az ifju

oornak halálával érte. Egy tevékenységében áldásos működés, egy eredményekben gazdag élet aludt ki vele, ki egyházi közéletünket annak éppen újra-szervezési korszakában, bölcs tapintatával, körültekintő mérsékletével vezette. Vezette pedig eredményesen a békülékenység melegével, az igazságosság szigorával, de mindig szeretettel. Bölcs vezetése alatt egész átalakuláson ment keresztül egyházkerületünk élete, az új kor igényei kezdettek kielégítést találni s már-már a nagyobb alkotások terve lésehez is fogni bátor voltunk. És ime, mit már ez elnöki székből egy évvel ezelőtt félve jeleztem, be-következett, a tapasztalt kormányos kidőlt és ismét én, a kezdő, korban és rangban ifjabb elnök kell, hogy tanácskozásaikat vezessem. Engedjék uraim hinnem, hogy velem együtt mindnyájan fájó szívvel nélkülözik az elnöki székből egyházkerületi főgondnok báró Kemény Gábor és nem kétlem, hogy e mai gyűlés első tárgyaként jegyzőkönyvileg adandóan őszinte kifejezést az elvesztése felett érzett fájdalomnak. De ezzel még nincs vége veszteségeinknek! Tisza László, egyházkerületi főgondnok-társam elfoglaltatása és állandó távol tartózkodása miatt állásáról lemondott, a tárgyalások rendén lesz helyén az erre vonatkozó értesítés iránt határozni, de én úgy is, mint hivataltárs, úgy is, mint a közgyűlésnek tagja, nem tehetem és hiszem, hogy önök is velem egyet értenek, hogy távozta felett legőszintébb sajnálatomnak ne adjak kifejezést, mert habár a legközelebbi időkben közreműködését nélkülöztük is, ismerjük a multból az érdemeket, melyeket méltányolni, hálás kötelességünk.

Ime, ha így kidőlnek a bölcsék és öregek, midőn magamat ez elnöki székre, ez idő szerint jogosítottak közt, már majdnem legelől lenni látom, erőt vesz rajtam az aggály: vajjon, az elődök tapasztalata és bölcsessége után az én erőtlenségem képes lesz-e az erdélyi ev. ref. egyházkerület tanácskozá-sait vezetni? Vajjon, a tapasztalt kormányos nélkül maradtot hajó nem vész-e el a támadható szélvész és viharban?

Vajjon, a belélet küzdelmei, esetleg a külső ellentétek harcai nem sülyesztik-e el? Hinni akarom, hogy nem! Hinni akarom, hogy az általam ezennel ígért őszinte törekvés és igyekezet, és hinni akarom, hogy az egyházkerület közgyűlésének minden egyes tisztelt tagja által őszintén hozott higgadt bölcsesség és ügyszereket párosulva mérsékelt tapintattal és mindenek felett egyházi törvényeink feltétlen tiszteletével, megmutatandja, sőt biztosí-ságbe, hogy ne számítana még az anyai vigasz enyhítő, gyógyító balzsamának hatására.

Ha az anyák jól fogják fel hivatásukat, nem folyik annyi piros meleg vér haszontalanul öngyilkos módra; nem akasztja meg az életképes szív verését a golyó, melytől az anya szelleme óvhatja eléggé leányát.

A könnyelmű öngyilkosságok, melyekkel a leányoknál újabban oly gyakran találkozunk szomorú statisztika adatait képezik; a társadalomnak eddig még egészséges, életérős része is senyedni kezd s ezt csak hatalmas megszorítással lehet visszatartani.

Valahányszor egy dördülés hallatszik el és utána fiatal leány hull élettelenül a porba: mindannyiszor újabb rés ütöttek az erkölcsi józanság bástyáján. És ez nem jól van így.

Szép a nő hivatása: nagy és nemes. Azt kell teljesítenie; arra kell elkészülnie szenge lánykorától. Mennyivel szebb egy bájos, egészségtől dazadó, szépségben ragyogó leány-csoport, mint élettelen hulláik ijesztő tömege! Emitt az élet, vívó élveivel; amott a halál fagyasztó borzalmával. Nem szebb, kellemesebb-e az élet, még ha küzdenünk kell is érte? Nehezebb élni, környebb meghalni. A ki élni tud, miért haljon meg? Elég, hogy halni kell annak, a kit magával visz az örök enyészet kérlelhetlen kaszája.

Ne keressék hát a magyar leányok apró sebeikre a halálban a gyógyulást. A halál csak a hosszú, kínos küzdelmeket váltja meg. Apróbb bajokért drága bér a halál.

... Temetőben, ha járok, néma sirok között, mindig fájó szívvel, könybe borult szemmel nézem a sirt, mely fölé ez van írva: meghalt élete tavaszán.

Azt hiszem, mindenkinek fáj látni e sirokat. Minek hát szaporítani ezek nagy számát? Van belőlük úgy is elég. A temető földje hideg és kemény; fagyos szél sivit ott éjeken át.

Itt, az élet: rózsás és üde; aranyos napsugár, illatos virág hívnak magukhoz lépten és nyomon. Oda szeretteink egyszer jönnek csak: halottak napján. Itt közöttük élünk; látjuk, halljuk őket. Érezük szeretetük éltető melegét s boldogok vagyunk köztük, kinjaink mellett is.

Minek hát halni, mikor élni oly szép, ifjú leányok? ...

A.

tandja is nekünk az utat, mely a biztos révbe: egyházi életünk fokozatos továbbfejlesztésének kikötőjébe vezet.

Fontos és nagy kérdések eldöntése vár reánk ez ülésszakban is; a jövőre messze kiható alkotások felett határozni, leszünk hivatva; oly kérdések felett, melyek fontosságuknál fogva az egész egyházkerület egyetemét érdekelvén, kell, hogy magasabb szempontokból bíraltassanak és döntsessenek el; melyek elbírálásánál nem szabad sem helyi mellékes tekintetek, sem helyi, vagy magán érdekek, hogy vezéreljenek. Őszinte tisztelettel, az ügy iránti érdeklődéssel kérem, a tisztelt közgyűlés tagjait, a nyílt vélemény-nyilvánítás jogával bátran élve, de azon túl nem lépve, a személyes támadásokat mellőzve és mindenek felett törvényeink és egyházi szervezetünkön nyugvó hatóságaink tekintélyét nem sértve, vessék a latba szavazataikat: hogy győzzön a jobb!

De midőn önöket erre kérem, engedjék meg nekem, ki ez idő szerint, ez elnöki széket elfoglalom, hogy kijelentsem, miszerint jogomból kifolyólag a szólás-szabadságot, a vélemény szabad nyilvánítását a tanácskozási szabályok korlátai között csak addig engedhetem terjeszthetni, meddig az egyházi alkotmányunk felforgatására nem irányul és érvényben levő törvényeink megtagadására nem vezet. Ilyet e székéből elhallgatnom nem lehet, nem szabad!

Az ülést ezennel megnyitom.

Az egyh. kerületi közgyűlést megelőzőleg a hírlapok hasábjain nagy animositással vitatva volt az, hogy a mélt. igazgató-tanács elakarja hozni Nagy-Enyedről a theológiát Kolozsvárra és ez által mintegy lefejezve a „Bethlen-főtanodát“, meggátolni azt nagyfontosságú országos missziójának teljesítésében. E szándékot némelyek a 21-es bizottság munkálatának az ev. ref. egyh. kerület igazgató-tanácsa által lett elfogadásában keresték és vélték feltalálni. Mi kezdettől fogva azok közé tartoztunk, a kik úgy vélekedtek, hogy sokkal jobb barátja Nagy-Enyednek az, a ki a 21-es bizottság alapelveinek elfogadásával módot akar nyújtani N.-Enyednek arra, hogy cultur-missio helyén oly minta-gymnasiumot létesíthessen — és pedig lehető rövid idő alatt, — melynek ne legyen párja széles Magyarországon: mint azok, a kik a theológiának okvetlen Nagy-Enyeden tartásával mulhatlanul meggátolják a gymnasium fejlődését a mellett, hogy nem rendelkezhetnek kellő anyagi erővel a pap-képzés karkövetelteihez a biztosítására s ráadásul teljesen elejtik a felekezeti tanárképzésnek a kolozsvári Ferenc József tudományegyetemmel kapcsolatosan eszközözendő biztosítását. Épen azért úgy hisszük, hogy minden elfogulatlan protestáns magyar embernek nagy lelki megnyugvására szolgálhat az, hogy az egyh. ker. közgyűlés 104 szavazattal 79-el szemben nem tért a pap- és tanárképzés ügye felett napirendre, hanem elfogadta a n.-enyedi ev. ref. Bethlen-főtanoda egyik főgondnokának, gróf Bethlen Gézának következő határozati javaslatát:

Közgyűlésünk kimondja, hogy Kolozsvárt a m. k. Ferenc József tudományegyetemmel és a mellette fennálló m. kir. tanárképződével, valamint a kolozsvári kollegiummal, mint gyakorló gimnáziummal, kapcsolatban, az egyházkerületi theologiai akadémiát és az állami tanárképezde ref. növendékeinek felekezeti paedagogiumát, internatussal és konvikttal kiegészítve berendezi és a lehető rövid idő alatt fölláttítja.

A fölláttítandó kettős intézet általános szükségleteit négy theologiai tanárral és a paedagogium vezető tanárával, valamint a theologiai magántanárokkal s a megfelelő egyetemi előadások köteles hallgatásának kiegészítése mellett, a személyi kiadásokra nézve évi tizenhatezeröttszáz forintban és a tanárok természetben való szállásaiban, a dologi kiadásokra nézve évi hater ezer forintban és így összesen huszonkétezeröttszáz forintban állapítja meg és utasítja az Ig.-Tanácsot, hogy ez összeg fedezetének különböző lehető forrásait fölkutassa, hogy így a theologiai akadémia Kolozsvárt való fölláttítását, valamint a ref. paedagogium létrehozatalát, egyházunk tekintélyes és buzgó férfainak segélyét is kikérve és igénybe véve, akként készítse elő, hogy a most részletesen meg nem jelölt fedezeti forrásokra nézve is javaslatot terjeszthessen, lehetőleg már a jövő évi közgyűlés elé, a kettős intézet Kolozsvárt leendő életbeléptetésének idejét, akkor fogván közgyűlésünk megállapítani, a midőn a fedezetről biztosan és részletesen fogott gondoskodni.

Hasonlóképpen, kimondja közgyűlésünk, hogy a néptanító-képezde főtartását szintén egyházkerületi kötelességnek tekinti, ez elv érvényesítésének idejét és módját a lehetőséghez képest, mielőbbi külön elhatározásának tartva fenn.

Végül pedig az enyedi Bethlen-kollégium eredeti és az 5-ik theologiai tanszéknek az egyházkerület részéről történő javadalmazását illető kérésére

nézve utasítatik az Ig.-Tanács, hogy az enyedi kollégium Elöljáróságával egyetértve, a tanárokre nézve netalán időközben előálló hiányokat ideiglenes tanárok alkalmazásával pótolassa.

Kolozsvár, 1889. okt. 8.

Gr. Bethlen Géza.

Egy üstökös halála.

Az égbolton feltűnő legérdekesebb üstökösök közé tartozik az, melyet Biela, a monarchia tisztje 1826. február 28-án fölfedezett 1826-ban és 1832-ben mutatkozott valami különös jelenségnek, hanem csak elmosódott ködnek kis világos ponttal közepén s rövid farkkal.

1845-ben való visszaérkezésekor dec. 29-én Harkler és Bladley azt vették észre a newhaveni Yale College csillagvizsgálójából, hogy az üstökös főmaggja előtt egy halvány mellékmag is halad.

E mellék-üstökös fénye gyorsan nőtt. 1846. januáriusnak közepén már annyira közeledett a két üstökös a földhöz, hogy gyöngye távcsökekkel is láthatók voltak. Január folyamán s február elején a telt hold s kedvezőtlen idő folytán nem lehetett megfigyelni a tűneményt s nagy volt a meglepetés, mikor február közepén a melléküstököst fényesebbnek találták a főüstökösnél.

Ez azonban nem tartott sokáig s a régi viszony megint visszatért. Hat évvel később megint látták a két üstököst, de azóta nem.

Ugy látszik, feloszlott a Biela-féle üstökös.

Egy másik, bár véletlen tulajdonsága ez égitestnek, hogy pályáját metszi ott, a hova a föld november 17-én minden évben eljut. Ha tehát a föld azután, hogy a Biela-féle üstökös maradványai elvonultak; oda ér, úgy oly tömeges csillaghullást látunk, mint 1871. és 1885. nov. 27-én.

Az, a mit a Biela-féle üstökösön megügyeltek, ismétlődik jelenleg a július 6-án fölfedezett üstökössel. Augusztus elején Bernard észrevette a kaliforniai Lick-csillagvizsgálóból, hogy a főcsillagon kívül még három igen halvány ködfolt is látható, melyek elvannak amattól választva. A bécsi csillagvizsgáló nagy refraktorából szintén látták-e három melléküstököst, sőt aug. 5-én úgy tetszett, hogy a középső két részre oszlik.

Mint mindig, telt holdnál a vizsgálatok megszűntek. Augusztus 19-én már csak két kisérőt láttak és pedig a közelebbi, mely egy perenyire távolodott el, igen gyöngye volt, míg a távolabbit igen jól meglehetett figyelni.

A tűnemény további folyamán a közeli kisérő aug. 28-án szintén eltűnt, míg a távolabbí egyre nagyobb fényt nyert s szept. 2-án teljesen fényes volt.

A két üstökös távolsága azalatt lassan növekedett. Szept. 2-án a távolabbí üstökösnél a fark nyomai is mutatkoztak. Mindkettőt kis távcsöveken is lehetett látni.

Ez az üstökös mindenesetre az ég legérdekesebb testei közé tartozik. Lassan mozog az égen és jelenleg egy fok rectascensióban és 3^h fok déli deklinációban áll.

Különfélek.

* Zilah város diszpolgára. Dr. Neményi Ambrus a sz.-cschi választó kerület országgyűlési képviselője, a kitűnő író és publicista f. hó 8-án Zilahon a megye és Zilah város érdekében kifejtett munkálkodása elismerésül nagy ovációkban részesült. Péntek Farkas polgármester szép beszéd kíséretében nyújtotta át az érdemes férfinak Zilah város diszpolgári oklevelét, melyre az meghatottan, általános figyelem között mondott nagyszabású beszéddel válaszolt. A Tigris vendéglőben dében díszebédet rendeztek a diszpolgár tiszteletére, melyen mintegy harmincan vettek részt. Az ebéd folyamán alatt lelkes felköszöntők mondtak királyra, Neményi Abrusra, Szikszay Lajos kir. tanácsosra, a diszpolgár nevére, a kitüntetett férfin pedig a város jóléteért és felvirágzásáért üritett poharat. Másnap Neményi sz. csehi választóihoz indult, hol szintén lelkes ünnepeltetés tárgya volt s Boér Miklós szép beszédben üdvözölte az ottani polgárok nevében.

* Petri Mór, városunkban is előnyösen ismert fiatal tanárt, kit városunk intelligenciája mint költőt a felolvasó asztal mellől a multévról ismer, a zilahí ev. ref. főgymnasium magyar nyelvi és irodalmi tanszékére az erdélyi ev. ref. egyházkerület közgyűlése egyhangulag választotta meg.

* Egyházmegyei gondnokok. Az erdélyi ev. ref. egyházkerület kolozsvári közgyűlésén a sz.-szolnoki egyházmegye főgondnokává br. Wesselényi Miklós volt algondnokot, algondnökká id. Dull Lászlót és id. Bölöny Sándort választotta meg.

* Az idei ellenőrzési szemle a város részéről f. hó 15. és 16-án tartatott meg a városháza tanácstermében. A szemle a legnagyobb rendben folyt le s alig egy-két tartalékos kivétellel a szemlekötelesek mindannyian megjelentek. Az elmaradt katonák most már a közös hadsereg részéről Kolozsváron, a honvédség részéről pedig Debrecenben lesznek kötelesek pótselemlén előállni.

* **A folyó hó 9-én** reggel tartott ülés — írja a „Protestáns Közlöny” — emlékeztető marad egyházi életünkben. A jegyzőkönyv hitelesítése után, az elnök br. Bánffy Dezső emelte fel szavát és jelezte, mennyire óhajtanád és kíváncsi, hogy a theol. akadémiára Kolozsvárról minél előbb felállítsák, e szép cél elérése érdekében a maga részéről 400 frtot tesz le a ház asztalára. A hálás köszönetnek éljenek alig hangzottak el és a szép példa azonnal lelkes követőkre talált. Azonnal, a gyűlés színeén a következő áldozatok lettek felajánlva, és részint azonnal lefizetve: egyházkerületi főgondnok id. László Ferenc 300 frt, gr. Bethlen Géza 100 frt. Gyarmathy Zsigmond 50 frt, egy névtelen (Váro Ferenc tanár által) 100 frt, Dull László 50 frt, Gyárfás Domokos 10 frt. Főt. Szász Domokos piapók aa. 400 frt. Ime, a valódi protestáns szellem, mely nem szavakban pompázik, hanem élő hitben, az életnek eszelekedeteiben. Adja Isten, hogy a felsőleges példát minél többen kövessék, hogy a szép cél megvalósulva, szolgáljon egyházkerületünk javára, dicső-éjére!

* **Halálozás.** Krizsán Károly városunk rendőrfőkapitánya f. hó 11-én d. u. 2 órakor rövid szenvedés után elhalálozott. A megboldogult három évtizeden át viselte terhes és zaklatott hivatalát; az 1848–49-iki szabadságharcban mint honvédtiszt vett részt s ez alkalommal a nagy hidegek miatt lábait megfagytagak. Mint volt gyógyszerész s a kitűnő Mrnyű Ábrahám doktornak lelki barátja, az orvosi tudományból szép tapasztalatokat szerzett s így a hozzá forduló ismerőseit s különösen a szegényebb sorsu polgárokat készséggel és igen sokszor szép sikerrel orvosolta. A megboldogult elhunytát özvegye és három gyermeke siratja. — A család által kiadott gyászjelentés következőleg hangzik: „Öz. Krizsán Károlyné, szül. Kovács Eszter a maga és gyermekei: Kálmán, Károly és Gizella; öz. Szűcs Miklósné, szül. Krizsán Anna, gyermekei: Miklós, Károly, Lujza és Paulina; Krizsán Albert; Reterár Jánosné, szül. Krizsán Paulina; Krizsán Ágnes, férj. Barnaffy Kálmáné, gyermekei: Aranka és Kálmán; Krizsán Jolán, férj. Simon Antalné és gyermekei: Ilona, István és Jolánka, mint testvérek; Krizsán József és Madár Józsefné, szül. Krizsán Zsuzsanna, mint testvérgyermekek és gyermekeik; öz. Rác Albertné, szül. Kovács Juliánna mint fogorvos, több közeli és távoli rokon nevében is fájdalomduzt szívvel jelentik, a forrón szeretett férj, apa, testvér és rokonnak Krizsán Károly Szilágy-Somlyó város rendőrfőkapitányának, városi képviselőnek, Szilágyvármegye bizottsági és a sz-somlyói községi iskola iskolásnéki tagjának, a rom. kath. egyház tanácsosának, élete 64-ik, házasságának 36-ik évében, t. évi október hó 11-én d. u. 2 órakor, a haldoklók szentsegének ájtatos felvétele s rövid szenvedés után történt elhunytát. A megboldogult 30 évet meghaladólag viselte a városnál terhes hivatali kötelességét s az ép és erőteljes férfiú rövid egy heti szenvedés után történt elhalálozása mélyen megdöbbentő fájdalommal tölti el árvaságban hagyott gyermekeit és a szerető hitvest s mindazokat, kik őt életében ismerték. A megboldogult földi maradványai f. hó 13-án d. u. 4 órakor fognak a rom. kath. egyház szertartása szerint örök nyugalomra helyeztetni; az engesztelő szt. miseáldozat pedig f. hó 14-én d. e. 9 órakor fog az Egek Urának bemutatni. Áldás és béke porairai Sz-somlyó, 1889. október 11-én.” Az elhunyt temetése f. hó 13-án nagy részvét mellett ment végbe. — Az elhunyt rkaptány ravatalára koszorukat helyezték tisztársai következő felirattal: „Krizsán Károlynak — a városi tisztviselői kar”, neje és gyermekei következő felirattal: „A jó férj és apának, hű neje és gyermekei.”

* **Szatmármegye** alispánjává Nagy-Károlyban, a megye székhelyének Szatmárra leendő áthelyezésének programjával, 61 szavazattöbbséggel Nagy Lászlót választották meg Zanathy Ferenc ellenében. A győzelem hírére Szatmár városát fölbogdózták s tarackok durrogása hirdette Szatmár városa győzelmét Nagy-Károly felett. A várost kivilágították.

* **Az elsüllyedés útján.** L. Mari, pár évvel ezelőtt még jómódú szülői gyermeke állott a rendőrkaptányi hivatal előtt. A vád szerint a szerencsétlen nő eloltajlotta Szabó Károly helybeli kőműves segéd özvet óráját és láncát, midőn az távol munkában volt. A vádlott nő panaszkodott nevével szemelt barátságot kötött s midőn az este lakházokba bement, a ötet szobában az órárt a falról leakasztva, gyorsan elrejtette. A szerencsétlen nő sokáig makacsul tagadta tettét, de végre megtört a felhalmozott bizonyítékok súlya alatt s töredelmes vallomást tett. Az órárt egy helybeli polgár kertjében a földbe ásta el, a hol azt sikerült is megtalálni. Vádlott nő a kir. járásbíróshoz kísértetett át. Különös, hogy a szerencsétlen uri család mindegyik tagja így zuhlott el.

* **Elvi határozat** iparügyben. A földmívelésügyi miniszter kimondotta, hogy az ipartestület békéltető bizottsága a kereskedő és tanulója között felmerülő munkaviszonybeli ügyek elintézésére még az esetben sem illetékes, ha a kereskedő munkaadó szabályellenesen az ipartestületnek tagja volna is.

* **Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak, kik b. e. atyám temetésén megjelenni sziveskedtek, az elhunyt ravatalára koszorukat küldöttek, vagy részvétüket bármilyen kifejezés kegyesek voltak, különösen pedig a városi képviselőtestületnek, az önkéntes tüzoltó-egylet és a sz-somlyói ipartestület tagjainak testületi megjelenésükért, édes anyám, magam és családunk nevében hálás köszönetem nyilvánítom. Sz-somlyó, 1889. október 16. Krizsán Károly, joghallgató.

* **Az öröm és bánat** ikerestvéreik. Október 16-án jelenésüket elvégezték Ballán. Az öröm, a vallásos, jóra való ballanait a kántortanítói választás ünnepségével elégitette ki. Nyárády Lajos sz-esehi tanító lett ballai kántortanítóvá megválasztva. Mlgs. Györffy Pál báró választási gondnoki díját nyolc forint összegben a ballai iskolának ajándékozta. Hálás köszönet érte! De a bánat most is sir, mert okt. 13-án esteli 9 órakor meggyúlt egy szalmafedelű ól; erről harapózott tovább a tűz és elhamvadt 4 lakház, 4 gazdasági épület. Mentés

közben életveszélyes égési sebet kapott egy gyermek anyja és egy családosa apa. A tűz a templom környékén dühöngött; az irtózat reggelig munkában tartotta a falu népet. A kár pár ezer forinttra rug. Biztosítva kevés rés volt.

* **A Szilágyvármegyei Wesselényi-Egylet**be újabbban beléptek: Ajtay Albert főszolgabíró ur gyűjtőívén újabbban, rendes tagok: Szilágyi János, Fülöp Döme, Kabay Sándor, Perényi György és Zsira József, Kulín Imréné öngysága gyűjtőívén rendes tagok: Daryas Ignác, Barthos Zsigmond, öz. Vikolinszky Józsefné és Kulín Imréné; Fröhlich Albiné öngysága gyűjtőívén alapító tag: Fröhlich Albiné, pártoló tagok: Mórle Pálné Temesvárról, N. N. Tátrafüredről, N. N. és P. P. J. Berény; Kovács István főszolgabíró ur gyűjtőívén rendes tagok: Dr. Feldmann Gyula, Honi Léb, Tóth Sándor, Szabó József, Péchy Imre, Papp János, pártoló tagok: Sámuel Ferenc, Villámffy, Kaba Mihály, Róth Lázár, Orosz R. János, Páska József, Kovács Kristóf, Szilágyi Ferenc, Pap Sándor, Molnár Miklós, Berényi János ur gyűjtőívén: Kincs Gyula, Berényi Jánosné rendes tagok, Visky Zsigmond főszolgabíró ur gyűjtőívén alapító tag: Visky Zsigmond, rendes tag: Visky Zsigmondné: Nábrátszky Jánosné öngysága gyűjtőívén rendes tagok: Nábrátszky Jánosné és Vimmer Jeney Róza; Donby Ilona öngysága gyűjtőívén rendes tag Donby Ilona; Zóbel Lipótné öngysága gyűjtőívén pártoló tag Zóbel Lipótné; Dr. Berger Jánosné öngysága gyűjtőívén rendes tag: Dr. Berger Jánosné, pártoló tag: Szeghő Armin; Z. Kiss László főszolgabíró ur gyűjtőívén rendes tagok: Z. Kiss Lászlóné, Z. Kiss László, Szabó Mihály, Eperjessy Mihály, Eperjessy Mihályné, Stemann István, Magyarai Tódor, Debreceni Mihály, Bárány István, Lóvy Abraham, Donovák Gyula, Deák Elek. — pártoló tagok: Glück Sámuel, Erdődy Ferenc, Mózes József, Mózes Bence, Weisz Ignác; Szilágyi Károlyné öngysága gyűjtőívén rendes tagok: Dula Gerőné, Unger Jánosné és Szilágyi Károlyné. Zilah, 1889. október hó 10, Kiss Emil, egyli. titkár.

* **Véletlen halálozás.** Koka Imre ér-kőrösi lakos néhány nappal ezelőtt egy szekér deszkával Tasnádról hazafelé menve — a lejtős utcán csak egy gyenge sarogya láncsal kötötte meg kerekét, mi elszakadván a terhelt szekér a gyeplővel visszatartott lovak lábaira iramlott, mire a lovak megvadulva rohanni kezdtek. Az azokat fékezni akaró Koka Imre előre esván a lovak lábait és a kerekek alá jutott s azonnal szörnyet halt. Nője és három gyermeke sírnak utána. Megjegyzendő ezen emerről, hogy ez esetet megelőzőleg még kétféleképpen volt a halál torkában. Ezelőtt mintegy 10 évvel egy veszett kutya harapta meg. Ebből több heti szenvedés után szerencsésen gyógyult. Ismét ezelőtt mintegy hat évvel az erdőről terhelt szekérrel hazafelé jöve, midőn egy lejtős dombról kellett le ereszkednie, feldőlt szekérével és a reázuhanó fa iszonyuan összetört oldalbordaát annyira, hogy élethalál között eszméletlen állapotban vitték haza. Azonban egy év múlva ebből is kiépült. Most az utolsó próbátát véget vetett életének. Kuriosumként legyen ide följegyezve — tanúságul a mai felvilágosodott kornak — az is, hogy a tasnádi, szilvási és szeődemeteri egyház gondnokok csak azon feltételt alatt bocsátották a szegény özvegynek rendelkezésére halottját haza vitelre, ha meghuzatja a harangokat, ne hogy a jég elverje határukat. Így ezzel is a szegény özvegyet bele kerítették egy rakás harangozási költségbe. Most már biztosíták a jégelverés ellen.

* **Gyászhir.** A következő gyászjelentés küldetett be hozzánk: „Szombathelyi Ida, már öz. Mórle Istvánné, a maga, valamint kiskoru gyermekei: István, Ida és Aladár, és távollevő számos rokonai és atyafiai nevében gyászba borult szívvel tudatja, hogy forrón szeretett férje, az illetők apa és rokona: nagyváradi és sepsi-szent-györgyi Mórle István, kolozsvári kir. tanterületi főigazgatói titkár, a kolozsvári rom. kath. egyházközség, az Erzsébet ággház és az erdélyi múzeum-gyűjtő pénztárnoka, a kolozsvári torna-vívoda egylet titkára, stb., stb. f. 1889. évi október hó 12-ik napján reggel 7 órakor, élete 49-ik, boldog házassága 17-ik évében, hosszas és aulyos szenvedés után bevégezte munkái és közhasznú életét. A boldogult porhüvelyt hétfőn, f. hó 14-én, délután 4 órakor fog a rom. kath. anyaszentegyház szertartása szerint torna-vívodai hivatalos szállásáról a köztemetőbe kikisérteni; lelkéért az engesztelő miseáldozat f. hó 15-én, d. e. 10 órakor fog a főtéri plébániái templomban a mindenek urának bemutatni; mely utolsó tisztességtelre a résztvevők szomorúan meghívattak. Legyen emléke áldott! Kolozsvárt, 1889. október 12-én.”

* **Az érdem elismerése.** Az alsó-lugosi önkéntes tüzoltó-egylet szeptember hó 22-iki rendkívüli közgyűlésén Mezey Mihályt, a nagyváradi önkéntes tüzoltó-egylet főparancsnokát az egylet tiszteletbeli tagjává választotta s részére a diszoklevelet kiállította és neki kézbesítette.

* **„Közpapok Lapja.”** Jeleztük volt annak idejében a „Közpapok Lapjának” megjelenését s az irányt, a melylyel jónak látta magát bemutatni. Az első szám tartalma teljesen kizárta azt, hogy mi a tisz. Péntek Ferenc ur lapjával foglalkozunk. Azonban érdekesnek találjuk átvenni a „Debreceni Protestáns Lap” 40-ik számából az alább olvasható ismertetést, mely belő világot vet e lap erkölcsi és szellemi életére. A közlemény szóról szóra így hangzik: „A „Közpapok Lapja”-nak, melyet Péntek Ferenc ér-szentkirályi lelkész ur szerkeszt, immár 4 száma fekszik előttünk s elmondhatjuk már mi is róla véleményünket. Szeretnők, ha kedvezőbb volna ez; de ha őszinték akarunk lenni, nem hallgathatjuk el nézetünket, még ha az egyeseknek nem is fog tetszeni. Nem szeretjük e lapársunk irányát azon egyszerű oknál fogva, mert az az egyház-társadalmi életben az elégtelenség magvait igyekszik hitegetni s mert a jobb helyzetben levő lelkésztársak iránti irigység sötét borja ott lebeg annak csaknem minden sora fölött. Igaz-e mindjárt programjában ez a mondat: „nincs a társadalomnak egyetlen osztálya sem, mely annyit szenvedett volna és oly nyomorúságos állapotban lenne, mint a református közpap-

ság?” Nem igaz; nyomorúságosabb állapotban van nála, — hogy csak egy, de közelfekvő példát idézzünk, — a református tanítóóság is. Új reformot, új irányt akar teremteni e lap. Helyes, mert javításra fent — s tegyük hozzá: lent épen ugy — szükség van, de ennek nem az a módja, hogy egyszerre neki menien valaki oly általános tisztelt neveknek, minő a Szász Domokosé, Szász Károlyé, Szász Gerőé, Nagy László esperesé, majd a budapesti protestáns lapnak s még majd ki tudja, kinek és minék. De meg sokan óhajtottak volna, ha megtudjuk elvalahára teljes biztossággal a lapból, hogy kik is hát az a „közpapság” és kik adták t. szerkesztő-társunknak a mandátumot, hogy nevében beszéljen? Azt tudjuk a helvét hitvallás XVIII. szakaszából, hogy református felfogás szerint „Urunk az újszövetségbeli anyaszentegyházban sehol sem rendelt papokat”, azt is tudjuk, hogy „az anyaszentegyházban minden szolgálnak egy és ugyanazon hatalom, vagyis foglalkozás adatott”, — de azt nem tudjuk nevezett symbolikus könyvünkől kiolvasni, hogy ha valakit a szolgatársak bizalma püspökké, egyházkerületi főjegyzővé, esperessé, egyházmegyei jegyzővé, tanácsbíróvá, stb. tett, ha tehát nagy és legtöbbször nehezebb terheket rótt reá — és pedig bizony megfelelő jutalmazás nélkül, — nem tudjuk sem symbolikus könyvünkől, sem bibliánkól kiolvasni, hogy ezért nekik csak bántalommal, keserű gúnnyalóddással kellene fizetni, hogy ellenők minden áron csak igazni kellene. De meg e lap ilyen irányával élő szemrehányás akar lenni a korábbi egyházi lapok ellen. Mi fölvezzük a keztyűt. Mutassanak ki egy sort a mi lapunkban, melynek éle a közpapok (az egyházmegyei, kerületi hivatal nem viselő papok ezek ugy-e?), tehát a közpapok ellen irányulna. Aljlon elő bárki, a kinek igaz ügyét valaha ok nélkül visszautasítottuk volna. Az uj lap cikkei nincs terünk felsorolni, csak néhány aphorizmat s néhány irányvetet idézzünk belőle: „a vezérek egy kis vizontszolgálat reményében mindig készek egyet tekerni a törvény engedelkeny nyakán”; „az állam vegye kezébe a ref. ev. közpapok fizetésének a rendezését is”; „A Közpapok Lapja szerkesztősége nem használ veres ceruzát”; „a lelkészi hivatalokat püspöki kinevezés által kell betölteni”; „a kinek pénze a mi lúdánkban eseng, annak lelke már a menyországban — ha nem is „leng”, de lapunk neki mégis oly édes reményt zeng, hogy szívének minden hurja az örömtől peng”, — mondja ez utóbbi szép verset a szerkesztő, költői magasztos föllendülésében. De nem folytatjuk tovább a legkevesébe sem akarunk satyrizálni, de kérjük igenis t. szerkesztő-társunkat, hogy ha lapját meg akarja tartani a kellő egyház-irodalmi színvonalon; ha hatni, a helyzetén javítani akar általa: bizony csak használja saját cikkeinél is a szerkesztői veres plajbászt, mert különben lapját elsodorja a kiabálásban, vagy a sáptozásban gyönyörködni nem tudó, hanem a helyett dolgozni szerető közszellem s csakhamar napirendre térünk a „K. L.” fölött.”

* **A hitelesítésnek** alávetett hordók ellenőrzése tárgyában régebben egy rendelet adott ki a miniszter, melyet azonban nem vesz a közönség figyelembe. Tájékoztató közöljük itt a rendelet pár pontját: A borral, sörrel és szeszszel (pálinkával) töltött hitelesítetlen hordók a városokban a fogyasztási adóvonalon át se ki, se be ne bocsáttassanak. A felügyelettel megbízottak kötelesek az ily szállítmányokat letartóztatni s azokat a rendőri hivatalnak, illetőleg a szolgabírónak haladéknélkül feljelenteni. A vasuti, gőz- és más hajó-állomásoknak tiltatik ilyen szállítmányokat szállításra felvenni. Az állomás kötelessége ily szállítmányt a rendőri hatóságnak, illetőleg a szolgabírónak azonnal bejelenteni. A mértékek ellenőrzésével megbízott közegek kötelesek az országos és heti vásárookra hozott, valamint a városok és községeken átvonuló bor-, sör- és szesz (pálinka) szállítmányokra ügyelni s ha azok közt hitelesítetlen hordók találatnának, azokat letartóztatni és a bírságolást foganatosítani. A határvám-hivatalok kötelesek ilyen, külföldre való kivitelre szánt szállítmányokat letartóztatni és szintén bírságolást végett az illető közeget értesíteni. A bírság olyan hordókra, melyeknél az oldaldonga hossza 60 centimétert meg nem halad: 1 frt, olyan hordókra, melyeknél az oldaldonga hossza nagyobb 60 centiméternél, de 100 centimétert meg nem halad: 2 frt 50 kr, olyan hordókra, melyeknél az oldaldonga hossza 100 centimétert meghalad: 5 frt. Ismétlés esetében ezen összegek két vagy háromszorosra is megállapítható.

* **Iszákosok.** A British medical Association (angol orvosi egyesület) egy bizottságot küldött ki, annak a kérdésnek az eldöntésére, hogy a szeszes italok élvezése minő hatást gyakorol az emberi élet hosszúságára. Ennek kutatásai a következő eredményre vezettek: 1. A ki életében soha egy csepp szeszes italt sem iszik, az él átlag 51 évet 22 napot. 2. A rendes, mértékletes ivó 63 évet 13 napot. 3. A részeges ember 53 évet 19 napot.

* **Egy „kis hirdetés.”** Egy elterjedt lapban olvasuk a következő házassági hirdetést: „Egy harmine éves, egészséges és jókedvű özvegyasszony férjhez óhajtanana menni oly férfihoz, a kinek legalább kilencszáz forint jövedelme van. Különös föltétel, hogy méter 68 centiméter legyen a magassága, hogy az első férj után maradt ruhákat elviselhesse.” Szerencsés, 1 méter 68 ctm. magas férfiak, lépjenek a sorompók közé!

* **Tyukhizlalás.** A hizlalni való tyukokat nem nagy, világos s ülőruddal ellátott helyre zárjuk s minden két órában édes tejjel kevert árpadarával etetjük meg. Ivó vizet nem kapnak. A tyukok ezt az eleséget nagyon mohón fogyasztják s két hét alatt pompásan meghízhatnak.

* A megzavart nászój. A n.-várad „Szabadság” írja ezt a csintalan dolgot: B. kalapos levelet kapott tegnap egy ismeretlentől, hogy vigyázzon arra a nőre, a ki estére be fog szállni az egyik lakójához, mert rossz hírbe kerül a háza.

B. megijedt, tutott a r.-biztoshoz.

A biztos megnyugtatta, hogy csak bizza rá a dolgot, majd ő elintézi.

Este 9 órakor a kapuban állt a háziúr, mikor a biztos megérkezett egy legényével.

— Bent vannak a lakómnál, — sugta B. a biztosnak.

A biztos bekopogtatott.

A lakó kinyitotta az ajtót.

A biztos nem szólt semmit, hanem gyertyát gyújtott és belépett azzal egyedül a sötét szobába.

Szenérmes női sikoltás hangzott ki a szobából, azután egy férfi boszus hangja:

— Hogy mernek engem zavarni?

— En a rendőrbiztos vagyok!

— Mit akar?

— Az igazolványát.

— Mire nézve?

— Hogy mit csinál itt ezzel a nővel.

— Kikérem magamnak az ilyen kérdéseket, kikérem azt is hogy, nőnek nevezze ezt a hölgyet, mert ez a hölgy ma dél óta az én feleségem, s ha éppen tudni akarja az ur, hogy a nászój...

A biztos sietve vonult vissza, — nem akart semmit sem tudni a nászójáról.

Irodalom.

— Mikszáth Kálmán munkáinak füzetes kiadásából megküldötték nekünk Révai testvérek, mint e vállalat kiadói a 10—11 füzeteket. E füzetekben a második kötet befejezését és a harmadiknak első íveit kaptuk meg, úgy, hogy most már „Az apró gentry és a nép” teljesen felsziki előttünk és megkezdhetjük a „Nemzetes uraimék” című nagyszabású, regényszámúba menő füzetek legfőleg az egyes művek közt szabnak határt, de semmi esetre sem abban a gyönyörűségben, mit az ő tolla alkotásainál önkénytelenül is éreztünk. Révai testvérek érdemét e füzetes vállalat megindítása körül elég gyakran méltányoltuk, de a midőn a füzeteket oly gyors egymásutánban, oly páratlanul szép kiadásban halomszámra látjuk gyűlni asztalunkon, az elismerésnek legelőbb azzal akarunk kifejezést adni, hogy olvasóinkat a vállalat tömeges pártolására biztatjuk. Egy-egy füzet 35 kr-ba kerül és a diszkrétus kötet csak 3 forintba. Hiszünk, hogy már az olvasó ár is serkenteni fogja a szép könyvek kedvelőit arra, hogy a díszműveknek beillő könyveket gyűjteményekbe sorozzák. A kiadó úgy az egyes füzetekre, mint az egész sorozatra is elfogadnak előfizetéseket, miért is ez iránt legcélszerűbb egyenesen hozzájuk fordulni. (Révai testvérek kiadóhivatala Budapesten, IV. Váci-utca 1.)

— „Magyar Molnárok Lapja” a címe egy október 10-től fogva Budapesten magyar nyelven megjelenő, nagyszabású malom-szaklapnak, melyet az illető szaköröknek legmélegebben ajánlunk. A lap nagy alakban havonként háromszor, minden hónap 1-én, 10-én, és 20-án esinos kiállításban a szöveget megmagyarázó rajzokkal, mindegyik szám legalább 12 oldal terjedelemben jelenik meg és elismert szakférfiaktól tartalmazza, könnyen megérthető cikkeket közül az összes malmásatról, továbbá bel- és külföldi malomhíreket és megismerteti az olvasót a legújabb technikai haladásokkal és az újkor összes malomügyeivel, egyszerűval mindazt közli a mi molnárainkra nézve érdeklél birhat és így ezt a lapot mint első nagyszabású, magyar nyelvű megjelenő szaklapot a legmélegebben ajánlhatjuk Magyarországon összes malomérdeklőjeinek. Az előfizetési ár (szétküldéssel együtt) egy évre 6 forint, fél évre 3 forint, negyed évre 1 forint 50 kr. A „Magyar Molnárok Lapja” szerkesztőseget illető levelek: Budapest, Dorottya-utca 11 sz. címzendők.

Felölös szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Nagy László.

Társ-szerkesztők:

Csák Alajos és Hulimka Sándor.

Hirdetések.

Nagy eladás

Fábry Józsefnél

városház és színházzal szemben. — Most érkezett új divatárubból: férfi kész ruhák, bundák, kabátok, női felsők, bundák, férfi, női lábbelik, paplanok, ingek és többféle fehérneműek, vásznak, sifon, téli kendők, — posztók, valódi brünni és brassói gyári áron, — uti bőrdöngők, pokrocok, szallag, csipke, tajték árúk és igen sok most érkezett divat és téli

árúk adatnak el. — Továbbá honi és külföldi butorok gyári raktára — Férfi öltönyöket saját szabóm által legdivatosabban készítették; részletfizetés mellett is árúkat nagyobb összegekig hitelezek. 3—3

3211. sz. 1889.

Hirdetmény.

Olah-Kecel község tagosítás ügyében, az előmunkálatoknak megkezdésére melyeknek fő-tárgyait a költségvetésnek összeállítása, mérnöknek szerződötése, s a szerződésnek vele megkötése képezendik, 1889. évi november hó 19 ik napja kitűztetvén, a tagosítás által tulajdonilag érdekeltek a 2364—880. m. igazságügyiministeri utasítás 44. §-a értelmében megidézettnek.

Zilah, kir. törvényszéknél, 1889 jul. hó 29.

Nagy György,

1--1

kiküldött trvszéki bíró.

„Képes Családi Lapok.”

Szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap.

Felhívás a művelt magyar olvasó közönséghez!

A „Képes Családi Lapok” jelenleg már az ország minden vidékén a legtöbb művelt magyar közönség rendszeres házi-barátja.

Közkezdve és elterjedtetve az által ért el, hogy mindig hazafias irányban s úgy van szerkesztve, hogy a sorduló leánykának is bátran a kezébe lehet adni s e mellett az atyák, anyák és nagyanyák s mindig megfelelő szórakozást és hasznos olvasmányokat találjanak benne. — A „Hölgyek Lapja” című mellékletünk, a nők hű tanácsadója és szellemi titkára, a háztartás, a gazdaság, a kertészet, konyha, házi orvos, házi állatok, és a divat köréből megbeszélhetetlen közleményekkel kedveskedik. A „Képes Családi Lapok” képei, a legelső művészek esetjének köszönik létüket — A „Képes Családi Lapok” a lehető legjobbat igyekszik nyújtani s hogy hivatásának megfelel, azt legjobban bizonyítja immár 11 évi fennállása, mit hazánkban egyetlen egy hasonló irányú lap nem volt képes elérni. Minden laphoz egy külön, könyvvé köthető regény-melléklet van csatolva, mely évenként 3—4 legjobb írónktól származó becses regényt képez.

Előfizetési árak a „Képes Családi Lapok” „Hölgyek Lapja” című évetlap” s „Regény” melléklettel együtt egész évre 6 forint, fél évre 3 forint, negyed évre 1 forint 50 kr. — Előfizetéseket (a hó bármely napjától) elfogad a „Képes Családi Lapok” kiadóhivatala, Budapest, V., nagy korona-utca 20. sz.

A „Képes családi Lapok” heti lapból mutatóvány-számokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mindazoknak, a kik eziránt — legcélszerűbben levelezőlapon — hozzá fordulnak.

Teljes számú példányokkal még mindig szolgálhatunk.

A „Képes Családi Lapok”

3—10

szerkesztősege és kiadóhivatala
Budapest, V. nagykorona-utca 20. sz.

4934—889. tkkvi sz.

Árverési hirdetmény.

Perlmutter Farkas maladai lakosnak kiskoru, Mág Jakab, kiskoru Mág Todora ugys mint kiskoru Mág Alexa, Mág Domnyika ismert örökösei, öz. Mág Jozsippné sz. Lupó Terézia mint néhai Mág Jozsippné ismert örököse s Mág Jozsipp, kiskoru Mág Alexa, kiskoru Mág Domnyika Bartha Endre ügyvéd ügyi gondnok által képviselt ismeretlen örökösei mint néh. Mág Vasalika végrehajtást szenvedett jogutódjai ellen, végrehajtási ügyében a bírói árverés 120 forint, tőke ennek 1874. hó 21-től járó 8% kamatai 34 forint 20 kr. perbeli 7 forint 80 kr végrehajtási, 8 forint 50 kr. árveréskéresi és további költségek erejéig ezennel elrendeltetvén, határidejűl 1889. évi december hó 17-én délelőtt 10 órai megkezdéssel a zilahi kir. törvényszék területén fekvő S.-Györtelek községéhez kitűzetik; az árverési feltételek pedig a következőkben állapittatnak meg.

I. Elárvereltetnek szükség esetére a kikiáltási áron alól is.

1-ször. A somlyó-györteki 152 sz. tkjvben A. I. 1—8 rend 194, (360,365.) 761, 764, 982, 1071, 1088 a, 1108 hrsz. a. felvett ingatlanok Mág Jozsipp, kiskoru Mág Jakab, kiskoru Mág Alexa, kiskoru Mág Domnika és kiskoru Mág Todoszia tulajdonát képező egyharmad része 665 forint kikiáltási ár mellett.

2-azor. A s.-györteki 152 sz. tkjvben A. 1—3 rend 625, 682, 638. hrsz. alatt felvett telek Mág Jozsipp, kiskoru Mág Jakab, kiskoru Mág Alexa, kiskoru Mág Domnyika, kiskoru Mág Todoszia tulajdonát képező egyharmad része 200 forint kikiáltási ár mellett.

II. Árverelni szándékozők (kivétel nélkül) tartoznak a kikiáltási ár tizszázötölját készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a bírósági kiküldött kezéhez bnatpénzül előre letenni; avagy az annak előzetes letétbe helyezéséről nyert elismervényt átadni.

III. Legtöbbet ígérő köteles a vételár felét a leütéstől egy, másik felét, melybe a bnatpénz is beszámítandó újabb egy hónap alatt, mindenkori 6% kamattal a sz.-somlyói kir. adó- mint letét hivatálnál a letétkezelési szabályrendelet szerinti eljárással befizetni

A többi árverési feltételek ezen bíróság telekhivatalában és a S.-Györtelek község előljárásnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kir. járásbíróág mint tkvi hatóság Sz.-Somlyón, 1889. október 7.

MILE MIHÁLY,

kir. jbró.

4721—1889. telekkvi sz.

Árverési hirdetmény.

A m. kir. államkincstárnak Friedmann Róza, férj. Weisz Hermanné, Friedmann Eliás, Ábrahám, Eszter, Regina és Samu elleni 44 forint 15 és fél kr. adó s jár. iránti árverési ügyében Friedmann Eliás és Ábrahám végrehajtást szenvedettek kérelmére késedelmes árverési vásárló Markovics Sámuel a.-györteki lakos ellen a vizsárverés 200 forint 81 kr. vételári hátralék ennek 1889. évi ápril hó 1-től járó 6% késedelmi kamatai, 4 forint 50 kr. vizsárveréskéresi és a további költségek erejéig ezennel elrendeltetvén, határidejűl 1889. évi október hó 23-ika délelőtt 9 órai megkezdéssel a zilahi kir. törvényszék területén fekvő S.-Györtelek községéhez kitűzetik; az árverési feltételek pedig a következőkben állapittatnak meg:

I. Elárvereltetnek szükség esetére a kikiáltási áron alul is végrehajtást szenvedett nevén álló Markovics Sámuel somlyó-györteki lakos által 6327—1889. tkvi számú árverési hirdetmény alapján megtartott árverés-kor 250 forint 01 kr-ért megvett, a györteki 107. számú tkjvben A. I. 1—3. sor. 206, 332, 1224. hrszám alatt szereplő belsőség s külsőség 492 forint kikiáltási ár mellett, azonban öz. Friedmann Mózesné C. 5. sorzám alatt szereplő élethossziglani használsvezeti szolgalmi joga épeégben tartása mellett.

II. Árverelni szándékozők (kivétel nélkül) tartoznak a kikiáltási ár tizszázötölját készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a bírósági kiküldött kezéhez bnatpénzül előre letenni; avagy az annak előzetes letétbe helyezéséről nyert elismervényt átadni.

III. Legtöbbet ígérő köteles a vételár felét a leütéstől egy, másik felét, melybe a bnatpénz is beszámítandó, újabb 1 hónap alatt, mindenkori 6% kamattal a sz.-somlyói kir. adó- mint letéthivatalnál a újabb letétkezelési szabályrendelet szerinti eljárással befizetni

A többi árverési feltételek ezen bíróság telekhivatalában és a s.-györteki községi előljárásnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kir. járásbíróág, mint tkvi hatóság, Sz.-Somlyón, 1889. szeptember 18-án.

MILE MIHÁLY,

1—1

kir. járásbíró.

4956—1889. tkjv. sz.

Árverési hirdetmény.

Olah György ippi lakosnak Szkur Anna férj, Cára Nueé ippi lakos elleni végrehajtási ügyében a bírói árverés 137 forint tőke, ennek 1885. évi szeptember hó 2-től járó 6% kamatai 3 forint 40 kr. perbeli, 7 forint 89 kr. végrehajtási 8 forint árveréskéresi és a további költségek erejéig ezennel elrendeltetvén, határidejűl 1889. évi december hó 19-én délelőtt 10 órai megkezdéssel a zilahi kir. törvényszék területén fekvő Márkaszék községéhez kitűzetik; az árverési feltételek pedig a következőkben állapittatnak meg.

I. Elárvereltetnek szükség esetére a kikiáltási áron alól is végrehajtást szenvedő márkaszéki 152 sz. tkjvben A. I. 1—7 rend 231, 604, 738, 933, 1051, 1449 s ide egyenegyed részben tartozó 294¹/₂ hrsz. a. felvett ingatlanok 315 forint kikiáltási ár mellett

II. Árverelni szándékozők (kivétel nélkül) tartoznak a kikiáltási ár tizszázötölját készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a bírósági kiküldött kezéhez bnatpénzül előre letenni, avagy az annak előzetes letétbe helyezéséről nyert elismervényt átadni.

III. Legtöbbet ígérő köteles a vételár felét a leütéstől egy, másik felét, melybe a bnatpénz is beszámítandó, újabb egy hónap alatt, mindenkori 6% kamattal a sz.-somlyói kir. adó, mint letéthivatalnál a letétkezelési szabályrendelet szerinti eljárással befizetni

A többi árverési feltételek ezen bíróság telekhivatalában és a márkaszéki községi előljárásnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kir. járásbíróág, mint tkvi hatóság, Sz.-Somlyón, 1889. október hó 9-én.

MILE MIHÁLY,

kir. járásbíró.